

מ"ת 65751/11/23 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד ענאן הוזייל, פאוז גרגאוי, סלמאן אבו עסא

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 65751-11-23 מדינת ישראל נ' הוזייל (עציר) ואח'

לפני המבקשת נגד משיבים

כבוד השופט נסר אבו טהה
מדינת ישראל - פמ"ד (פלילי)

1. ענאן הוזייל (עציר) ע"י ב"כ עו"ד ירון גיגי
2. פאוז גרגאוי (עציר) ע"י ב"כ עו"ד אוהד סלמי
3. סלמאן אבו עסא (עציר) ע"י ב"כ עו"ד איילת נווס דואן -
ס.צ.

החלטה

1. זוהי בקשה למעצרים של המשיבים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, על רקע כתב אישום המייחס להם לכאורה בצוותא חדא, ביצוע עבירת נשק (נשיאה והובלה) - עבירה לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין מיום 16.11.2023.
2. עובדות כתב האישום:
 - א. בתאריך 16.11.2023, עובר לשעה 01:40, נסעו המשיבים ברכב מסוג סקודה מ.ר. 3549453 (להלן: "הרכב") בכביש 40 מכיוון כללי צפון - לכיוון כללי דרום, מהאזור הנמצא צפונית לצומת גורל ועד לצומת אוהלים (להלן: "המסלול"). המשיב 1 נהג ברכב, המשיב 2 ישב במושב ליד הנהג והמשיב 3 ישב במושב האחורי.
 - ב. במהלך נסיעתם, בחלקו הצפוני של המסלול, צילמו המשיבים סרטון אשר שודר בשידור חי באפליקציית "אינסטגרם", בסרטון נראה חלקו הפנימי הקדמי של הרכב מתחת לחלון הקדמי - הדשבורד, ועליו מונחים שני אקדחים (להלן: "הסרטון").
 - ג. באותו הזמן, צפה בסרטון השוטר נאור פרטוש (להלן: "פרטוש"). בהמשך, השוטר פרטוש יצא מתחנת משטרת שגב שלום לכיוון כביש 40, על מנת לאתר את הרכב והחשודים. כאשר הגיע השוטר פרטוש לאזור צומת שרה, זיהה את הרכב הנראה בסרטון נוסע דרומה, לכיוון צומת אוהלים. השוטר פרטוש הכווין כוחות משטרה לצומת אוהלים, על מנת לעצור את הרכב החשוד. השוטר פרטוש ושוטרים נוספים איתרו את הרכב והורו לו לעצור בצדי הדרך.
 - ד. בהגיעם לרכב, זיהו השוטרים את המשיבים. בחיפוש ברכב נמצא, מתחת לכיסא הנוסע ליד הנהג, אקדח חצי אוטומטי מסוג GALESI מודל 9 בקוטר 7.62 מ"מ ובתוכו מחסנית ריקה, אקדח זה עבר שינוי, הקנה חסום וההדק מרותך לגוף האקדח, באקדח זה לא ניתן לבצע ירי. כמו כן, במהלך חיפוש על גופו של המשיב 1, הוציא המשיב 1

אקדח חצי אוטומטי מסוג CZ מודל 75 בקוטר 9 מ"מ ובתוכו מחסנית ריקה, אשר היה מוסתר במכנסיו, והשליכו אל גג הרכב. אקדח זה נמצא תקול במנגנון הנקירה אולם ניתן היה לבצע בו ירי במצב בו התקבל למעבדה. אקדח זה יורה ובכוחו להמית.

3. לאחר שבית המשפט קבע דבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר לחובת המשיבים, הדיון נדחה לקבלת תסקירי מעצר מאת שרות המבחן.

4. תסקירי שרות המבחן, בתמצית -

בעניינו של המשיב 1 - המשיב בן 22, רווק, סיים 12 שנות לימוד, נמנה למשפחה בת זוג הורים ושישה ילדים, עובר למעצרו התגורר בבית הוריו ברהט. נעדר עבר פלילי.

התרשמות שרות המבחן - השרות מתרשם מבחור צעיר, המבטא שאיפות לניהול אורח חיים נורמטיבי. מאידך, מתקשה לבחון לעומק קשריו באזור מגוריו, נוטה לטשטש ולצמצם התנהלותו השולית, בעל מאפייני אישיות בלתי בשלים, ממוקד ברווחים המיידים שמפיק ממעשיו. הליך המעצר לראשונה בחייו, מהווה גורם מרתיע עבורו - **קיימת רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום עבירות הנשק.**

חלופת המעצר שנבחנה - בדמות מעצר בית מלא בכתובת מגוריו בפיקוח בני משפחתו - פראס אבו לטיף, שכן וחבר המשפחה, אביו של המשיב, דודו של המשיב - תאופיק הוזייל, אחיו של המשיב - מוחמד, בן 24 (להלן: "כתובת החלופה" ו"הערבים").

שרות המבחן, לאחר ששוחח עם הערבים, האחרונים ציינו, כי הם מגנים התנהגות עוברת חוק ולדעתם, יש ביכולתם להוות עבור המשיב דמויות סמכות. יחד עם זאת, שרות המבחן התרשם, כי מיקום החלופה בכתובת מגוריו, אינו מאפשר הרחקה גיאוגרפית מסביבתו הטבעית, סביבה אשר מזמנת עבורו מצבי סיכון. כמו כן, התרשם, כי הערבים לא היו מעורים דיו בסביבה החברתית המסכנת בה התרועע המשיב.

לסיכום - שרות המבחן, על רקע התרשמותו ממאפייני אישיותו של המשיב, וכן התרשמותם מקיומה של רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק, לצד מיקום החלופה ודפוסיו המטשטשים של המשיב, ועל אף ההתרשמות החיובית מהערבים, סבור שרות המבחן, כי החלופה לא תיתן מענה הולם לרמת הסיכון הנשקפת מהמשיב.

תמצית התסקיר בעניינו של המשיב 2 - בן 19, רווק, סיים 12 שנות לימוד, נמנה למשפחה בת זוג הורים ו-11 ילדים, עובר למעצרו התגורר עם משפחתו ביישוב שגב שלום, נעדר עבר פלילי.

התרשמות שרות המבחן - השרות מתרשם מבחור צעיר, מביע שאיפות לניהול אורח חיים נורמטיבי. למשיב עמדות ותפיסות מקלות ביחס לנשק, נוטה לטשטש משמעות בחומרת מעשיו, נוטה להציג את צדדיו החיוביים

והתקשה לבחון דפוסי התנהגות בעייתיים, לא הצליח לבחון את קשריו השוליים, בעל קווי אישיות בלתי בשלים הפועל מתוך רצון להתחבב על חבריו ומכריו, רצה להציג בפני החברים התנהגות גברית, ההליך המשפטי לרבות מעצרו לראשונה בחייו, מהווים גורם מרתיע עבורו - **קיימת רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום הנשק.**

חלופת המעצר שנבחנה - בדמות מעצר בית מלא בכתובת בני משפחתו ובפיקוחם ביישוב שגב שלום, אמו של המשיב, בת 46, אחותו של המשיב, הגב' אימאן, בת 23, נשואה ואימא לשלושה ילדים קטינים, אחיו מוחמד, בן 24, עובד בתחום האינסטלציה (להלן: "כתובת החלופה ו"הערבים").

השרות, לאחר ששוחח עם הערבים, התרשם מאנשים המגויסים לסייע למשיב ומבינים את משמעות היותם ערבים. עם זאת, לא היו מעורים דיו בסביבה החברתית המסכנת בה התרועע המשיב. גם מיקום החלופה בביתו של אחיו, לא מאפשר הרחקה מסביבתו הטבעית, שזימנה לו מצבים סיכונים.

לסיכום - שרות המבחן סבור, לאור התרשמותם ממאפייני אישיותו וקיומה של רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק, מיקום החלופה, דפוסי המטשטשים של המשיב, ועל אף ההתרשמות החיובית מהערבים, ומהבנתם את תפקיד הפיקוח, החלופה לא תוכל לתת מענה הולם למצב ולסיכון.

תמצית התסקיר בעניינו של המשיב 3 - המשיב בן 22, רווק, עובר למעצרו התגורר לדבריו בעיר ראשון לציון אצל קרוב משפחתו, נעדר עבר פלילי, סיים 10 שנות לימוד. נמנה למשפחה בת זוג הורים גרושים ותשעה ילדים.

התרשמות שרות המבחן - השרות מתרשם מבחור צעיר, נעדר עבר פלילי, שואף לניהול אורח חיים נורמטיבי. מאידך, ענה באופן מצומצם ומטשטש באשר להתנהלותו, נטה להתמקד בתפקודו החיובי והתקשה לבחון דפוסי התנהגותו הבעייתיים. **קיים סיכון ליצירת קשר שוליים, כחלק מחיפוש אחר זהות עצמית ועל מנת להרגיש תחושת שייכות - קיימים מוקדי סיכון רבים, המצביעים על קיומה של רמת סיכון להתנהגות עוברת חוק בתחום האלימות.**

חלופת המעצר שנבחנה - בדמות מעצר בית מלא בבית אמו ביישוב שגב שלום, תחת פיקוחה וכן פיקוח אחותו, בת 26, אשר עובדת כמטפלת בקשישים בחברת "מ.ט.ב" (להלן: "כתובת החלופה" ו"הערבות").

שרות המבחן, לאחר שנפגש עם הערבות, התרשם מנשים אשר מבינות אחריותן כערבות והצורך ביידוע גורמי אכיפת החוק על כל הפרה. עם זאת, אינן מעורבות בחייו ואינן מכירות לעומק קשריו החברתיים וכן דפוסי המכשילים. יתקשו לזהות מצבי סיכון בעניינו - אינן מתאימות לשמש כערבות עליו.

לסיכום - שרות המבחן מעריך, כי לאור מאפייני אישיותו של המשיב, והעדר התאמה של הערבות שנבחנו, אין בחלופה כדי לתת מענה לרמת המסוכנות בעניינו.

5. **ב"כ המשיבים** עתרו לשחרר את המשיבים לחלופות שנבחנו ולא הומלצו על ידי שרות המבחן, ולחילופין, עתרו לבחון היתכנות של מעצר בפיקוח אלקטרוני. ב"כ המשיבים עמדו על גילם הצעיר של המשיבים, עברם הנקי, ניהול אורח חיים נורמטיבי עובר למעצרים, נתונים לראשונה בחייהם תקופת מעצר ארוכה יחסית. תקופת המעצר מהווה גורם מרתיע עבורם. בני המשפחה שנבחנו על ידי שרות המבחן כערבים הותירו רושם של אנשים המבינים את תפקידם וגם מגויסים לסייע למשיבים ככל שיידרש.

6. **ב"כ המבקשת** מנגד, עתר להורות על מעצרים של המשיבים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. נטען, כי כנגד המשיבים קמה עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחסד"פ, שכן למשיבים מיוחסות עבירות נשיאה והובלת נשק (שני אקדחים). עוד נטען, כי לחובת המשיבים קמה עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחסד"פ, שכן מעשיהם של המשיבים מלמדים על מסוכנותם לביטחון הציבור.

עוד לגישת המבקשת, מעבר לחזקת המסוכנות הסטטוטורית העומדת לחובת המשיבים בשים לב לאופי העבירות, גם מסוכנות זו מתגברת נוכח התרשמות שרות המבחן מקיומה של רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום הנשק.

עוד הפנה ב"כ המבקשת להתרשמות שרות המבחן ממאפייני אישיותם של המשיבים, שנטו לטשטש ולצמצם אודות התנהלותם השולית, פועלים מתוך רצון להציג בפני החברים התנהלות גברית, מתקשים לבחון דפוסי התנהגות בעייתיים, קיימים מוקדי סיכון רבים שאין ביכולת הערבים שנבחנו לתת מענה הולם לרמת המסוכנות הנשקפת מהם.

עוד עמד ב"כ המבקשת על נסיבות העבירות, שכן המשיבים נסעו ברכב בשעת לילה מאוחרת, מצוידים בשני אקדחים, למטרה שאינה ברורה בסופו של יום. מי שמצטייד בנשק שלא כדיון, מהווה סכנה לשלום הציבור וביטחונו.

עוד לגישת המבקשת, משלא הובאו טעמים מיוחדים וכבדי משקל, אין לסטות מהמלצה שלילית של שרות המבחן. בעניינם של המשיבים לא הובאו טעמים כאלה. מה גם, לא הובאו נסיבות חריגות ויוצאות דופן, המצדיקות סטייה מן המדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק, שכן גיל צעיר והעדר עבר פלילי, אינם בפני עצמם בגדר נסיבות חריגות ויוצאות דופן.

דיון והכרעה

7. המדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק ככלל קובעת, כי נקודת המוצא היא מעצר

מאחורי סורג ובריה, שכן הכלל הוא, כי עבירות מסוג זה מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר ככלל, חלופת מעצר לא תאיינה, אלא במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו (ראה סעיף 21(א)(1)(ג)(2) ו-22ב(ב)(1) לחוק המעצרים), **לרבות בעניינם של נאשמים צעירים נעדרי עבר פלילי, לצד תסקיר חיובי, גם כאשר מדובר בקטין.**

זאת ועוד, קיימים מקרים של מעצר עד תום ההליכים בעבירות נשק, אף מבלי הצורך להפנות לקבלת תסקיר מעצר של שרות המבחן.

(בש"פ 4442/22, מחמוד אבו ג'ודה נ' מדינת ישראל, כב' השופטת כנפי-שטייניץ (ללא הפנייה לקבלת תסקיר); בש"פ 5407/22, פלוני נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. כשר (ללא הפנייה לתסקיר); בש"פ 1925/22, מדינת ישראל נ' פלוני - כב' השופט י. עמית; בש"פ 7776/21, חמזה אלכתנאני נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. עמית; בש"פ 8026/19, מדינת ישראל נ' רמדאן זיידאת - כב' השופט ג. קרא; בש"פ 6890/21, מדינת ישראל נ' כארם שריף - כב' השופט ג. קרא; בש"פ 4930/22, פירס חשים ומחמד עבדין נ' מדינת ישראל - כב' השופט ד. ברק-ארז; בש"פ 6556/21, מדינת ישראל נ' אברהים שיח-יוסף - כב' השופט ע. פוגלמן (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר); בש"פ 79/22, מוחמד סולימאן נ' מדינת ישראל - כב' השופט נ. סולברג; בש"פ 7023/20, מוחמד עלאווי נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. אלרון; בש"פ 4370/20, תאמר חמדון נ' מדינת ישראל - כב' השופטת ע. ברון; בש"פ 5245/20, חסאן שאני נ' מדינת ישראל - כב' השופט ד. מינץ; בש"פ 6085/22, אברהים אזברגה נ' מדינת ישראל - כב' השופט א. שטיין; מ"ת 57684-05-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - ללא הפנייה לתסקיר; מ"ת 1463-10-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר; עמ"ת 5672-09-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - ללא הפנייה לתסקיר; בש"פ 2424/23, מועין אבו סביתאן נ' מדינת ישראל - כב' השופטת ג. כנפי - שטייניץ; בש"פ 4930/22; בש"פ 1192/22.

מעט ההחלטות שניתנו לאחרונה החורגות במעט מהגישה העיקרית בבית המשפט העליון, אינן משקפות שינוי בהלכה, אלא עמדה של מיעוט השופטים ודומני, שנכון יהיה בעניין זה, ללכת בעקבות הרוב.

יחד עם זאת, לצד כלל זה, ניצבת גם חובתו של בית המשפט להתבונן בכל מקרה לגופו, ולבחון, האם בנסיבות העניין ניתן להשיג את תכלית המעצר בדרך הפוגעת בחירות הנאשם במידה פחותה והדבר נכון גם ביחס לעבירות נשק. אולם, דרכם של הרוב בבית המשפט מחייבת בכל זאת נסיבות חריגות עד מאוד בעבירות נשק ואין כאלה במקרה זה.

8. ער אנוכי להיות המשיבים צעירים נעדרי עבר פלילי. אולם, אין בנתון זה כשלעצמו כדי לגבש נסיבות חריגות או יוצאות דופן המצדיקות במקרה דנן, סטייה מנקודת המוצא כפי שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק, שכן השילוב בין רמת המסוכנות האינהרנטית הנלמדת מנסיבות המקרה והמעידות על נגישות המשיבים לנשק לבין מאפייני אישיותם ודפוסי התנהלותם, כפי שעמד על כך שירות המבחן בתסקירים של המשיבים, אינן מגלות הצדקה להמשך בחינת היתכנות למעצר בפיקוח אלקטרוני במקום מרוחק מסביבת מגוריהם, לצד ערבים סמכותיים, שכן הבעייתיות איננה רק בטיב הערבים והמימד הגיאוגרפי של החלופות.

עוד בהקשר זה, אין להתעלם מנסיבות העבירות, שכן כפי שתואר בכתב האישום, המשיבים, בעת נסיעתם ברכב בשעת לילה מאוחרת, צילמו סרטון אשר שודר בשידור חי באפליקציית "אינסטגרם", כאשר מונחים בגלוי שני האקדחים על ה"דשבורד", דבר המעיד על העדר מורא מרשויות החוק וקושי של המשיבים לבחון את התנהלותם, ועל כך אף עמד שרות המבחן במסגרת התסקירים על מאפייני אישיותם. עובדה זו מתיישבת עם ההתרשמות במערכות של שרות המבחן בדבר מוקדי הסיכון הנשקפים מן המשיבים.

9. לא אוכל לסיים מבלי לציין כי הנשק **מגלם סיכון פוטנציאלי שישתמש בו**. מידת הסיכון למימוש הפוטנציאל ניתנת להערכה, בין השאר, גם לפי התפוצה של המקרים בהם נעשה שימוש בפועל בכלי נשק בלתי חוקיים בסביבתו של מחזיק הנשק.

ריבוי המקרים של שימוש בפועל בנשק **לאחרונה**, במיוחד **במחוז הדרום ובמגזר הערבי**, מגביר את הערכת הסיכון הנובע מכל נשק ונשק. זאת גם בטרם התממש הפוטנציאל, טרם נעשה שימוש באותו נשק עצמו. עוד בהקשר זה, יודגש שהנטל להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית הרובצת לפתחו של מחזיק נשק (כדי לשכנע בהיתכנות חלופת מעצר) גובר בתקופות בהן נעשה שימוש רב בנשק, **כמו המציאות דהיום**. כאמור, התנהלות המשיבים בחקירתם מהווה אינדיקציה הפוכה.

הגוף העברייני המחזיק בנשק, בדרך כלל, יהיה ארגון פשיעה, כנופיה או משפחה ולא אדם בודד. גוף זה, בדרך כלל, ידאג לכך שהנשק ייחזק בפועל על ידי מי שאין לו עבר פלילי כדי להקטין את הסיכון למעצר אם הנשק ייתפס. משכך, המעצר בגין החזקת נשק שלא כדין נדרש כדי לגדוע את היד של הגוף המסוכן כולו - אף אם היד, כשלעצמה, אינה נראית כל כך מסוכנת, רק המעצר יכול לוודא שהיד לא תתחבר חזרה לגוף העברייני, זאת בדומה לקטיעת שרשרת הפצת הסם בתחום הסמים, כפי שעמד על כך בית המשפט העליון בפסיקתו.

הערה אחרונה בטרם סיום, ובענווה, מוצא מותב זה, אשר דן במשך שנים כמותב קבוע בהליכי מעצר עד תום ההליכים במחוז הדרום, מרבית כתבי האישום ובקשות המעצר שמובאים בפניו בתחום הנשק עניינם נאשמים צעירים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי. יכול והדבר מקורו בסכסוכי משפחות, בהתארגנות עבריינית רחבה, בפיתוי הכספי והקלות הבלתי נסבלת בהשגת כלי נשק בלתי חוקיים. במקביל, מאמצי אכיפה מרובים מושקעים בגילוי כלי נשק לא חוקיים, בתפיסתם, במניעת השימוש בהם ובסיכול עבירות חמורות, וכן בפענוח העבירות ובהבאת הנאשמים לדין. המעצר נדרש במלחמה זו, לא לשם הרתעה, אלא לשם מניעה בפועל של העבירות על ידי העצורים עצמם, שלימדו על עצמם שהם נכונים לרתום את עצמם למלחמה נגד החברה הנורמטיבית.

10. כידוע, לשם סטייה מהמלצה שלילית של שרות המבחן, נדרשים טעמים מיוחדים וכבדי משקל. בעניינם של המשיבים לא הובאו טעמים כאלה, המצדיקים סטייה מההמלצות השליליות של שרות המבחן, וביתר שאת, משהחלופות שנבחנו לא נותנות מענה הולם לרמת המסוכנות הנשקפת מן המשיבים.

11. מן המקובץ לעיל, ובהעדר נסיבות חריגות ויוצאות דופן או "טעמים מיוחדים שיירשמו", כנדרש על פי סעיף

22ב(ב)1 לחוק המעצרים, הנני מורה על מעצרו של המשיבים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

עותק ההחלטה יישלח לשרות המבחן ולב"כ הצדדים.

ניתנה היום, 18 18 פברואר 2024, בהעדר הצדדים.